

Lov om voksenansvar

V/ KRISTINA VANG JENSEN

9. FEBRUAR 2017

Hvorfor?

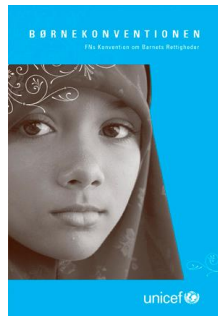

- Politisk ønske om tydeligere rammer for indgreb i anbragte børns grundlæggende rettigheder
- Markering af de voksnes omsorgs- og beskyttelsespligt på anbringelsesstederne
- Udvidelse af anvendelsesområdet i forhold til visse indgreb
- Udvidelse af magtbeføjelser i visse typer anbringelsessteder

Hvad?

Ny hovedlov, der præciserer anbragte børns rettigheder og anbringelsesstedets muligheder for at handle og gribe ind i barnets selvbestemmelsesret

Bekendtgørelse om magtanvendelse over for anbragte børn og unge

Hvem og hvor?

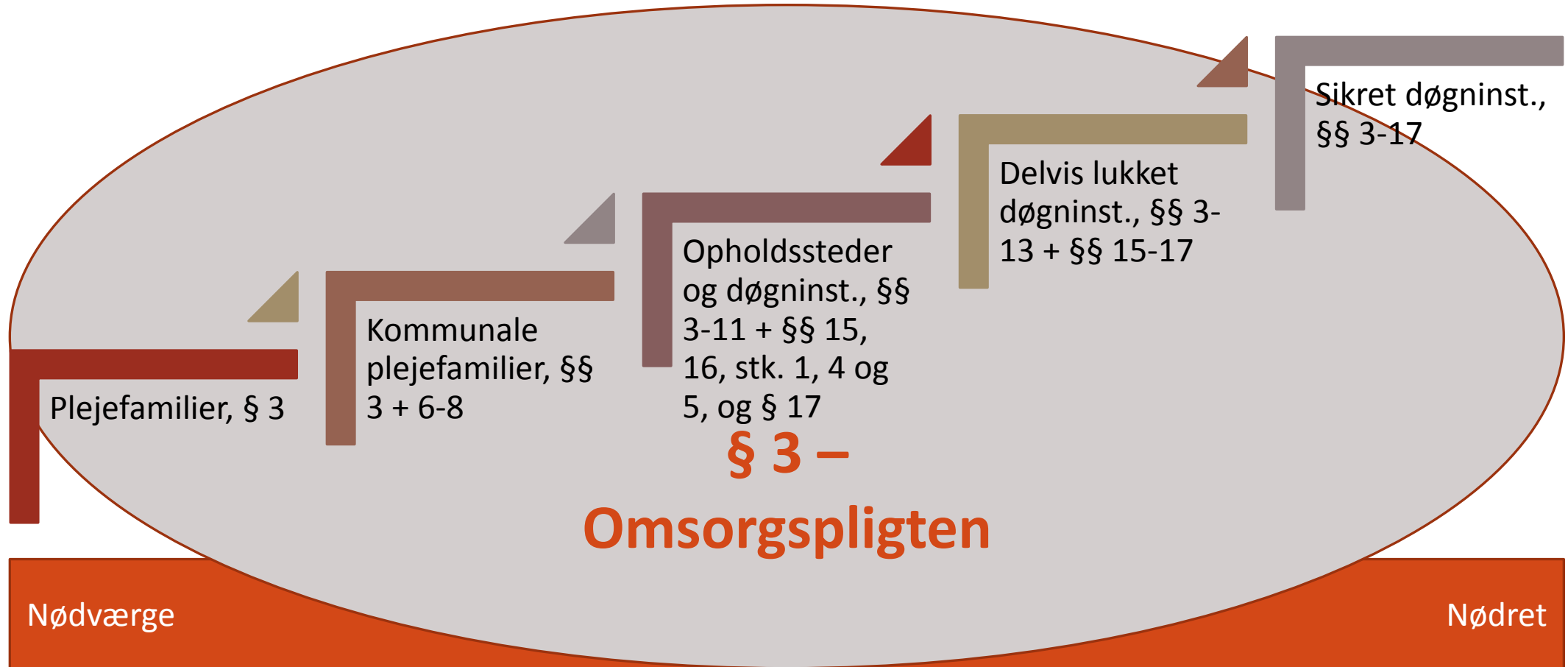
GÆLDER

- Plejefamilier (dog begrænset)
- Kommunale plejefamilier (begrænset)
- Opholdssteder
- Døgninstitutioner
- Interne skoler
- Delvis lukkede institutioner
- Sikrede institutioner
- Unge anbragt i hht. strafferetlig dom eller kendelse (også selv om fyldt 18 år)

GÆLDER IKKE

- Børn og unge i aflastning
- Kost- og efterskoler med en kostafdeling (døgnanbringelse)
- Unge over 18 år (efterværn)

Beføjelsestrappe

Omsorgsplikten - § 3

Forældre = Forældreansvarslov

Plejeforældre / anbringelsessteder = Voksenansvarslov

- Sikre barnet dets fysiske og psykiske behov, herunder at barnet bliver socialiseret og modtager læring
- Visse dagligdags indgreb i barnets selvbestemmelse
- Barnets alder, modenhed og funktionsevne skal tillægges betydning

Alle indgreb og magt efter § 3 skal tjene et omsorgsformål og barnets interesser!

Professionel relation kalder på professionel håndtering.

Generelle principper

- Mindsteindgrebsprincippet
- Proportionalitetsprincippet
- Individualitetsprincippet
- Skånsomhedsprincippet
- Åbenhedsprincippet
- Legalitetsprincippet

➤ **Magt og indgreb må aldrig erstatte omsorg og socialpædagogisk støtte**

➤ **Fiksering, ydmygende og anden nedværdigende behandling er ikke tilladt**

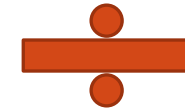

Husordenen - § 4

- Retningslinier for dagligdagen
- Spilleregler for acceptabel adfærd
- Regler for besøg og gæsters ophold
- God mobil-adfærd
- Regler for rygning og alkoholindtag

- Indgreb i børnenes rettigheder, f.eks. i bevægelsesfriheden eller i kommunikationsfriheden
- Usaglige hensyn
- Usaglig forskelsbehandling
- Uforholdsmæssige begrænsninger

➤ **Forventninger til fællesskabet**

Rusmiddeltest - § 5

FRIVILLIG MEDVIRKEN!

BETINGELSER:

- Generelt og informeret (ikke tilbagekaldt) samtykke fra barnet
  - Barnet har et konstateret misbrug
  - Der er konkret mistanke om indtagelse af et rusmiddel i situationen
- Aflæggelse af rusmiddeltest skal ske efter alm. sundhedsfaglige forskrifter, jfr. www.stofraadgivningen.dk

Fysisk guidning - § 6

Fysisk guidning er ikke magt

Hvad:

- Vise barnet væk fra fællesskabet
- Lægge en hånd om skulderen eller på ryggen af barnet
- En markering af, at barnet skal følge med eller stoppe sin adfærd
- Stopper ved barnets modstand

Betingelser:

- Nødvendig omsorgshandling over for barnet selv = voksenansvar, eller
- Nødvendig handling aht. tryghed og trivsel hos de andre børn ved f.eks. gene/chikane

➤ **Retningsgivende omsorg uden modstand!**

Magtanvendelse – afværgenhjælp § 8

Hvad: Kortvarig fastholdelse eller føren for at afværge ødelæggelse af ting

Hvem: Kommunale plejefamilier, opholdssteder og døgninstitutioner (og interne skoler)

Betingelser: Nødvendigt for at afværge, at barnet ødelægger eller beskadiger ting i et ikke ubetydeligt omfang:

- Tingen har høj økonomisk værdi
- Tingen har høj affektionsværdi
- Der er tale om gentagen ødelæggelse af ting af mindre værdi

➤ **Kun kortvarig magtanvendelse, og indgrebet skal registreres og indberettes. Ingen fast tidsgrænse.**

Fysisk magtanvendelse - § 9

Hvad: Holde fast om barnet eller føre væk

Hvem: Personalet på opholdssteder og døgninstitutioner (og interne skoler)

Betingelser: Barnet er til fare for sig selv eller andre

- Barnet er i gang med at skade sig selv ✓
- Barnet er i gang med at skade andre børn voksne ✓
- Der er en reel og begrundet risiko for fysisk skade på andre ✓
- Personalet har en formodning om, at der vil ske skade ✗

➤ **Magtanvendelse er undtagelsen!**

➤ **Magtanvendelse skal registreres og indberettes**

Tilbageførsel ved rømning - § 10

Udg.pkt.: Anbragte børn har ret til at bevæge sig frit!

To betingelser for tilbageførsel:

- 1) Barnet er rømmet (har ikke tænkt sig at vende tilbage)
  - 2) Barnets rømning medfører risiko for skade på barnet selv eller andre
- Alder og modenhed skal indgå i vurderingen.
  - En mulighed for personalet – ikke et krav!
  - Tilbageførslen sker ved fysisk fastholdelse eller føren.

Tilbageholdelse - § 11

Afgørelseskompetencen ligger hos Børn- og Ungeudvalget

Hvad:

Op til 14 dage i forbindelse med eller under anbringelsen (med mulighed for forlængelse i yderligere 14 dage)

Betingelser:

Tilbageholdelsen er afgørende for at imødekomme barnets støttebehov og for den socialpædagogiske behandling

Hvordan:

Anbringelsesstedet foretager fysisk magtanvendelse (fastholdelse) inden for rammerne af afgørelsen

➤ B&U-udvalg er beslutningstager, anbringelsessted er udfører

Indgreb i kommunikationsfrihed - § 15

Udg.pkt.: Anbragte børn har ret til privatliv og brevhemmelighed

Afgørelseskompetencen ligger hos Børn- og Ungeudvalget. Afgørelsen skal fastsætte periode og personkreds i forhold til kontrollen med barnets kommunikation

Betingelser: Nødvendigt aht. barnets sundhed eller udvikling.

Hvordan: Anbringelsesstedet kan *inden for rammerne af afgørelsen* lytte med på telefonsamtaler eller læse med på barnets mails og sms'er og breve. Barnet giver samtykke hertil – og gør barnet ikke, kan opkald ikke foretages eller breve/mails åbnes.

OBS: For unge anbragt i hht. strafferetlig dom eller kendelse gælder mere vidtgående regler, hvor afgørelseskompetencen ligger hos kommunen.

➤ B&U-udvalget er beslutningstager, anbringelsesstedet er udfører.

Person- og rumundersøgelse - § 16

Udg.pkt.: Anbragte børn har ret til et privatliv!

Hvad:

Gennemgang af barnets værelse, skabe, tasker og kommoder m.v., eller klap uden på det påklædte barn, undersøgelse af sko, lommer og hovedbeklædning.

Betingelser:

Bestemte grunde til at antage, at barnet er i besiddelse af effekter, der betyder, at ordens- og sikkerhedshensyn ikke kan iagttages.

Der gælder særlige procesregler om barnets inddragelse og om undersøgelsens gennemførelse

➤ Effekter kan tages i bevaring/destrueres/afleveres til politiet

Forebyggelse

- Viden om det enkelte barn
  - Erfaring om handlemønstre
  - Relation
  - Sagsviden og diagnoseviden
- Viden om konfliktnedtrapning
  - Afledning
  - Low arousal
  - Fysisk placering og tilgang
- Refleksion og intern læring
  - Efterrefleksion i personalegruppen / supervision
  - Samtale med det konkrete barn
  - Italesætte kultur og mulig forråelse blandt personalet / plejefamilien

Registrering og indberetning

Hvad:

§§ 8 – 14, 16 og 18 og 20 samt magtanvendelse i øvrigt

Hvordan:

- Nyt indberetningsskema og side med dilemmafilm og information: <http://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse-born-og-unge-1/registrering-og-indberetning>
- Registrering inden 24 timer

Indberetning til:

- Anbringende myndighed (uden ugrundet ophold)
- Socialtilsynet (ved udgangen af måneden)
- (Skolekommune ved magtanvendelse på interne skoler)
- Orientering til forældremyndighed uden ugrundet ophold
- Orientering til eventuel driftskommune

Hvis du vil vide mere.....

Retsinformation

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181626>

Lov, bekendtgørelse og vejledning (bemærk visse redaktionelle ændringer af loven, som ikke er sammenskrevet endnu)

Socialstyrelsen

Ny hjemmeside om reglerne, dilemmafilm og indberetningskemaer

<http://socialstyrelsen.dk/tvaergaende-omrader/magtanvendelse-born-og-unge-1>

Socialtilsynet

<http://socialtilsyn.frederiksberg.dk/magtanvendelser>